VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8219. szám | Szerda, 1971. augusztus 25. | 4 oldal, 30 bani

Lapunk IV. oldalán

Rendezvények Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS FOGADTA MIHAIL A. LESZECSKO ELVTÁRSAT

Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke kedd este Predealon fogadta Mihail A. Leszecsko elvtársat, az SZKP KB tagját, a Szovjetunió Miniszter-tanácsának alelnökét, aki hazánkban üdül.

Jelen volt Gheorghe Rădulescu elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a Minisztertanács alelnöke.

Ez alkalommal meleg, elvtársi légkörü megbeszélésre került sor.

Nicolae Ceauşescu elvtárs és felesége, Elena Ceauşescu vacsorát adott Mihail A. Leszecsko elvtárs és felesége tiszteletére.

MUNKÁVAL ÜNNEPELTEK

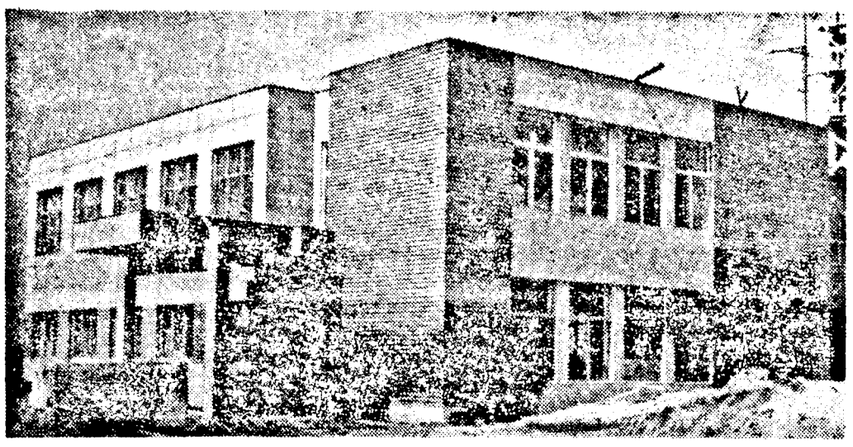

Az uj Vizgyárban sem szünetelt a munka az ünnepek napjaiban.

(CANCIU M. felvétele)

A vasúti pályaudvaron

Talán még soha sem volt oly szép ez az ünnep, mint az idén. A frissen vasalt, sötétkék formaruhás, csillanó ellenzős tányérsapkás vasutasok mind-mind az őrhelyükön voltak.

Már kora reggel a gurító dombnál dolgozók, Moţiu Gheorghe, Popa Ioan, Sîrbu Vasile és még több más tolatásirányító közremüködésével, uj szerelvényt állitottak össze, Miron Ovidiu és Manilici Mihai felügyelete alatt. Amikor a hangosbemondó megszólalt, már utrakészen állt a 32 404-es számu szerelvény. A Diesel is idejében érkezett a fütőházból. Vezetői nem kevesebb, mint 259 tonna többletterhelésre vállalkoztak. Cărăbaş Radu, Comloşan Ioan és a többi tolatásirányitó pedig ujabb hosszuhosszu kocsisor összeállitását szorgalmazták.

Az állomás első vágányára befutott a gyors is. Florea Nicolae és Valcan Ioan forgalmi tisztek fogadták. Husz perc multával pedig elégedetten jegyezték be a szolgálatos naplóba: késés nélkül érkezett és pontos időben távozott Kürtös irányába...!

Az aradi pályaudvar dolgozóinak munkáját egyébként a pontosság, a magasfoku felelősségérzet és a feladatok nagyarányu tullépése jellemezte ezen az ünnepnapon. Mi sem bizonyitja ezt hivebben, mint az, hogy augusztus 23-án 1878 vagont számláló szerelvényeket fogadtak. Ugyanennyit „osztottak el" és 2 150 vagonból formáltak uj szerelvényeket és küldték azokat utjukra. Sokatmondó számok ezek, melyeket, ha a napi tervhez viszonyitunk, 40 százalékos tulszárnyalást kapunk eredményül.

A naplóból ezt olvastuk: teljesitmény 140 százalék, közlekedésbiztonság 100 százalék, késés egy perc sem!

Igy köszöntötték az ünnepet vasutasaink.

TÓTH SÁNDOR

A Cukorgyárban

A Cukorgyárban, a termelés nagy nemzeti ünnepünk reggelén indult be. A kazánokat és a vezetékrendszert még az éjszaka folyamán nyomás alá helyezték és a gyönyörü augusztusi reggelen, amikor a dolgozók tizezrei siettek az ünnepi felvonulásra, a rakodótér vizágyuja az üzemcsarnokba vezető alaguton elinditotta a répaszállitmányt. Az év első szállitmányát.

Ugy érzem, hogy a munkás-paraszt szövetséget is jelképezte ez a kezdet. Társadalmunk két legfontosabb osztályának testvéri egyességét, amely szocialista rendszerünkben szorosabb, mint bármikor eddig.

A „nagykerék" mintha vizimalom előtt forogna; az alagsorból a termelés első szintjére szállitotta a répákat. Mint fehér halak, ugy zsufolódtak a járatok vizében. Egyre feljebb kerülnek, mig végül a kések elveszik természetes formájukat és könnyü szeletekként jutnak a diffuziós tartályokba. Itt kezdődik vegyi utjuk, amely kazánok és csövek rengetegén át vezet.

A cukorgyárakban hosszu a technológiai folyamat. A termelés első napján nem is látni kristálycukrot.

Másnap, ott kezdtük tehát, ahol előzőleg abbahagytuk. A diffuziós tartályoknál a tikkasztó hőségben

(fekete)

(Folytatása a II. oldalon)

A szántóföldeken

Augusztus 23—24-én megyeszerte traktorok zugása, mezei munkálatok ütemes zaja törte meg az alföldi rónák csendjét.

Az Angyalkuti Állami Mezőgazdasági Vállalatban több mint 80 esőztető szórófej ontotta az életető vizet a növényekre. Mintegy 100—110 hektár területet öntöztek. A határból zöldtakarmánnyal telt utánfutókat vontató traktorok igyekeztek az állattenyésztési telepekre. A vállalat munkaközösségének szorgalmáról tanuskodik, hogy idén buzánál 360 kilóval tetézték átlaghozamukat. Igy a nagy ünnep tiszteletére több száz tonna terményt szállithattak a központositott alapba. Eddig a jövő évi bővebb termés elérése érdekében mintegy 1500 hektárra szórtak vegyi tápanyagot.

SZ. GY.

(Folytatása a II. oldalon)

A Telefonközpontban...

Kora reggel van. Ünnep. Még nem kezdődött meg az aradi dolgozók ünnepi seregszemléje. Benn a Telefonközpont épületében munkanap van, ha „csendes" is... A váróteremben négyen-öten ülnek, de csak egy aradi meghivásos rendelés van.

S a belső teremben a kapcsolótábláknál is jóval kevesebben vannak; hat „telefonoskisasszony" és felügyelőjük, Precup Livia.

— Munkaszüneti napokon, s igy ma is csökkentett létszámu a váltás, hiszen nem dolgoznak a vállalatok, intézmények. Az egyéni meg a tranzit beszélgetések kiszolgálását ennyien is biztositjuk.

— S kik a ma délelőtti váltás „telefonoskisasszonyai"?

— Az első kapcsolófalnál Brosman Florica ül. Ő a legjobb kezelőnők. Körülbelül 25 éve végzi ezt a munkát, méghozzá kifogástalanul — nyolc élmunkás csillaga van már. Mellette ül Cretu Georgeta, ő ma az „információs". S a többiek, akik ma szintén munkával ünnepelnek: Lipták Anna, Moisevici Savina, Mizgai Doina és Hent Florica.

— Kinek a legnehezebb a munkája? — kérdem kisérőmtől, Vlădoiu Mircea elvtárstól, az Arad Municipiumi Posta- és Távközlési Hivatal főnökétől.

— Általában a telefonkezelőnői szakmát nagyon nehéz munkának minősitik és az is. A napi munkaidő hat és fél óra, amiből fél órát a pihenő szobában kell tölteniök és ott élelempótlékot is kapnak a „telefonoskisasszonyok". De azt hiszem, a legnehezebb és főleg legkényesebb feladatköre a felügyelőnőnek van. Ő az ütközőpont az előfizetők és a telefonkezelőnők között. Neki kell ügyelni arra, hogy „mindig az előfizetőnek legyen igaza"...

Egy emelettel feljebb, az automata központban Onice Iuliu, a veterán turafelelős fogad. Kihasználják a „csendes napot" és egy kicsiny müszerrel, melyet tréfásan ellenőrző ekének vagy szakszerüen

SZABÓ JÁNOS

(Folytatása a II. oldalon)

Munkasikereinkkel köszöntünk

Hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának ünnepét olyan, népünk multját, jelenét és jövőjét meghatározó események előzték meg, mint a Román Kommunista Párt fennállásának félszázados évfordulója, uj ötéves tervünk kezdete, pártunk főtitkárának, Nicolae Ceauşescu elvtársnak, az ideológia, valamint a politikai és kulturális-nevelő tevékenység terén dolgozó pártaktiva munkatanácskozásán előterjesztett expozéja.

Dolgozó népünk számára, sorsdöntő jellegük mellett vajon milyen közös jellemvonásuk van még ezeknek az eseményeknek? A legjellegzetesebb kétségtelenül az, hogy bizonyos történelmi időszakok valóságának eredményeként, munkásosztályunk, népünk közös akaratából születtek. Ezért érzik annyira magukénak őket a dolgozók, ezért fejezik ki munkasikereikkel nap nap után, egyre világosabban mélységes bizalmukat a párt, és annak távolbalátó, bölcs politikája iránt.

A fasiszta iga alóli felszabadulásunk 27. évfordulóját megelőző ünnepi munkaverseny szakaszban, lapunk hasábjain naponta beszámoltunk tervfeladataikat, vállalásaikat tulhaladó munkaközösségekről. A nagy ünnep napja, ime elérkezett. Mi azonban még nem jutottunk a felsorolás végére. Helyszüke miatt nem emlithettünk meg minden vállalatot. Pedig az ünnep előestéjén jelentett sikerek megyénk minden munkaközösségét méltóvá teszik erre.

Dicsőséges pártunk félszázados évfordulójára tett munkavállalásainkat az iparvállalatok lényegesen tulhaladták. Az évforduló után felujitották vállalásaikat és ujabb 30 millióval tetézték. A mai napig megyénk iparvállalatainak lelkes dolgozói 95 millió lej értékü többlettermelést értek el, 45 millióval haladva meg augusztus 23-ig tett vállalásaikat és 17 millióval az egész évi vállalásokat. Az ünnep küszöbén készitett mérleg kiemeli a szerszámgép- és vagongyártók lelkes munkáját, a mezőgazdasági gépgyáriak odaadását, azt a gazdag megvalósitást, amelyet a Faipari Kombinát, az aradi textilgyárak és a helyiipari egységek munkaközösségei elértek.

A kimagasló eredmények nem lepnek meg bennünket. Munkásosztályunk magasabb rendü öntudata tükröződik bennük. Az, hogy minden dolgozó egyre jobban átérzi a termelő és tulajdonosi minőségében reá háruló nagy felelősséget. Igy a vállalatokban megerősödött a munkaverseny-szellem, mindenki az eddigi megvalósitások tulszárnyalására törekedett. Hónapról hónapra tulteljesültek a mennyiségi és minőségi előirányzatok, ujabb és ujabb értékekkel növelve a vállalásokat.

Az üzemi, vállalati pártbizottságok alapos politikai-szervező munkájának gyümölcsei is a sikerek. Időben elkészitették ezeket. A vállalatok munkaközösségeit ugy mozgósitották, hogy a belső tartalékok hasznositása gyorsabb ütemben történt, mint bármikor.

Még mindig nem tártuk fel azonban összes erőtartalékainkat. Tevékenységünk gazdasági hatékonysága tovább javitható. Csökkentenünk kell ezért az anyagfogyasztást. Magasabb fokon használni ki a munkaerőt és a munkaidőt. Jobban gazdálkodni a váltásokkal és nagyobb sulyt fektetni az önfelszerelési tevékenységre. Éberen figyelni azoknak az intézkedéseknek a gyakorlatba ültetését, amelyeket közgyüléseinken a második félévi és a jövő évi terv teljesitésének megalapozására fogadtunk el. Egész tevékenységünkben kövessük Nicolae Ceauşescu elvtársnak az ideológiai, valamint a politikai és nevelő munka megjavitására adott értékes utmutatásait.

Megyénk dolgozói szép sikert értek el a X. kongresszus által kijelölt uton. Ennek tudatában indulunk ujabb csucsok felé.

FEKETE GÉZA

Elutaztak a külföldi vendégek, akik részt vettek az augusztus 23-i ünnepségeken Aradon

Hétfőn délután hazautazott a Jugoszláviai Kommunisták Szövetsége Zrenjanin városi bizottságának küldöttsége, amely az RKP Arad municipiumi bizottságának meghivására részt vett Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken. Itt tartózkodásuk idején a vendégek vállalatokat, mezőgazdasági és kereskedelmi egységeket látogattak meg.

A küldöttségben részt vettek a következő elvtársak: Svircev Nikola, a Jugoszláviai Kommunisták Szövetsége Zrenjanin városi bizottságának titkára. Radakovic Dusan, a Zrenjanin népi szkupstina elnöke, Milankov Ivan, a Zrenjanin városi egyesült szakszervezetek elnöke, Aleksandr Cupic, a népi szkupstina alelnöke.

Kedden hazautazott a Magyar Szocialista Munkáspárt Békés megyei bizottságának küldöttsége, mely az RKP Arad megyei bizottságának meghivására néhány napos látogatást tett megyénkben és részt vett Aradon az augusztus 23 alkalmából rendezett ünnepségeken. A küldöttség tagjai néhány ipari objektumot is meglátogattak.

A delegációban a következő elvtársak vettek részt: Supala Pál, a Békés megyei pártbizottság titkára, dr. Fekete Antal, a Békés megyei pártbizottság osztályvezetője, Fabulya Balázs, a Békés megyei KISZ-bizottság titkára, Mihály András, Orosháza város tanácsának elnöke.

Miénk a kalász

— Tavaly ilyenkor még arattunk, zugtak a kombájnok. A kukorica nem volt mindenütt bekapálva. Sajnos, vetettünk is... — magyarázza bólogatva a 63 éves Bereckó Pista bácsi, a nagylaki Mureşul termelőszövetkezet egyik alapitó tagja.

Pista bácsi szavai felidézik bennünk az elmult esztendőt, azokat a napokat, amikor Nagylak város apraja-nagyja, fiatalok és idősek valamennyien védték városukat, gátat emeltek a háborgó Maros utjába.

Kiszel János, a Mureşul gazdaság pártbizottságának titkára igy emlékezik: — Az ár letiporta vetéseinket. Feldulta családi fészkünket. De az emberekből olyan energiák törtek fel, amellyel szemben tehetetlen volt a lelkünket, az életünket beiszapozni készülő viz. Hősies harcot vivtunk az elszabadult vizözönnel s helyenként derékig gázoltunk a gátak közül ki-kitörő hullámokban, hogy mentsük mindazt, amit sok verejték árán épitettünk fel. Hitünk nem roppant meg. Biztunk az emberek összefogásában, a jövőben.

A vén Maros visszaszelidülése után a nagylaki földmüvesek megsokszorozták erőiket, hogy az ötéves terv utolsó esztendejének zárásához ugy járuljanak hozzá, mintha nem is háborgatta volna őket természeti csapás. Ugy dolgoztak, mint a gyárak munkásai, mint a szocializmushoz hüséges értelmiség. A nagylaki szövetkezeti parasztság is hozzájárult ahhoz, hogy javaink és örömeink megtépázott cserepeit összeragasszák, mielőbb kisimuljon töprengő homlokunkon a ránc, eltünjön arcunkról a ránk nehezedő gondok árnyéka. És ez sikerült. Hogy menynyire igy van, arról Cioarsă Ilie elvtársnak, a Victoria termelőszövetkezet elnökének „mindent tudó" noteszéből győződtünk meg. Az elmult ötéves tervben évről évre mintegy másfélmillió lejjel növekedett a globális termelés értéke. Tavaly pedig megközelitette a két milliót. Az 1970-es esztendő végén az emlitett mutató összértéke jóval tulhaladta a negyedszáz milliót.

Janecskó András kommunista, Alapitó tagja a szövetkezetnek. Mindig szerette a földet. Szüleinek egy talpalatnyi sem volt. Mig édesapja kommencióskodott, ő béreskedéssel kereste a mindennapit.

A riporter jegyzetfüzetéből

— Gyökeresen megváltozott itt Nagylakon a földmüvelés. A munkát az itteni nép mindig szerette. Régen is, ma is. Ám a korszerü gazdálkodás csak a pártmutatta utratérés után vált lehetővé. Azóta megszaporodtak a traktorok, a kombájnok és más mezőgazdasági gépek. Jelentékeny mértékben használunk manapság mütrágyát, gyomirtó-vegyszereket. Szembeszökő a különbség a régi és a mai földmüvelés között. Napjainkban már egyszerüen nem ismerünk rossz minőségü magágyat. Addig készitjük, mig jó lesz. Aztán ott van a nemes vetőmag, no persze a lelkiismeretesség is. Csak igy arathattunk idén több mint 3600 kiló buzát hektáronként. S régen, ezelőtt 20 évvel? Alig 1600—1800 kilós átlagtermésről beszélhettünk — magyarázta Janecskó András.

— Hát igen, igy van ez már manapság, igaza van Bandinak. Én mit mondhatnék mást, mint azt, hogy az elmult 20 esztendő alatt 80—90 százalékkal növekedett a nagylaki határban a hektáronkénti buzaátlag. A kukoricánál sem hagytuk magunkat. Már hosszu idő óta nem beszélünk 3—4 ezer kilós tengeri termésről. Idén nem is akarunk hallani kevesebbről, mint tizezer kilós hektáronkénti csöves termésről — füzte tovább a szót Bereckó István.

Számok, tárgyilagos vallomása, mely egy város földmüvelőinek, románoknak, szlovákoknak és magyaroknak hozzáértéséről, szorgalmáról, munkaszeretetéről vallanak.

A beszélgetésből nem maradt ki Köteles Sándornak, a Mureşul szövetkezet főmérnökének véleménye sem: — Növekedett a hektárhozam a gabonáknál, valamennyi kulturánál. De mondhatom, hogy mi nagylakiak többre is képesek vagyunk. A földünknek még a pora is zsiros. Ha jól megmunkáljuk gazdagon fizet. Adott a müszaki-anyagi lehetőség is ahhoz, hogy jövőre 4000 kilós hektáronkénti buza átlagot érjünk el. Igy van elnök elvtárs?

— Remélem többről is beszélhetünk. Nem mástól, csak tőlünk függ. A jelenlegi ötéves terv mutatói mozgósitóak, de valamennyi valóra váltható, hiszen a gépesités és kemizálás ütemének fokozása mellett egyre jobban kiterjesztjük az öntözéses müvelést. De ne beszéljünk ezekről, mivel a legfontosabb tényező mégis az ember. És a mi földmüveseink szeretnek dolgozni, szeretik a földet, megtanulták kezelni a gépeket, felhasználni a vegyszereket és mesterséges esőt „varázsolni" — válaszolt mosolygva Lóczi János, a Mureşul szövetkezet elnöke.

Közeledett az éjfél, mikor elbucsuztunk a nagylakiaktól. Jegyzetfüzetünkbe emlékezéseket, számokat irtunk be. S most, mikor visszalapozgatunk s irásunk befejezéséhez közeledünk önkéntelenül is arra gondolunk, hogy ünnepkor itt is számbaveszik 27 harcos épitő esztendő aratását, s boldogan állapitják meg, hogy övéké a kalász, az életet jelentő, dus aranykalász.

CSIGYÁR ISTVÁN
SZABÓ GYULA

TEGNAP AZ ORSZÁGBAN

A vajdahunyadi kohászok augusztus 22-én és 23-án ujobb eredményekkel tetézték a nagy évforduló tiszteletére elért sikereket. Tegnapi adatok alapján a nagyolvasztók dolgozói 111 tonna nyersvassal állitottak elő többet az előirányzottnál. A Martin- és elektrokemencék olvasztárai a két napon 524 tonna acélt állitottak elő terven felül.

A 800 milliméteres hengersor dolgozói 100 tonnával szárnyalták tul az előirányzatot, a finomhengersor és a szalaghengersor munkaközösségei 130—130 tonnával.

KÜLFÖLDÖN

Sir Arthur Porritt, Uj-Zéland főkormányzója és más hivatalos személyek, valamint diplomaták megtekintették a wellingtoni nemzetközi vásár román pavilonját.

A vendégek nagy elismeréssel nyilatkoztak a hazai árucikkekről.

A szovjet—amerikai SALT-tárgyalások részvevői kedden megtartották 14. munkaülésüket a helsinki amerikai nagykövetségen. A legközelebbire pénteken kerül sor a szovjet nagykövetségen.

UTAK

Félmillió lejért vettünk egy szakadt térképet és elindultunk hatan, volt katonák s friss diákok meghóditani a hegyet s megismerni a népet, mely közte él. A Hideg-Szamos völgyén mentünk fel a Dobrin felé s közben jegyeztünk tele kedvvel, tele örömmel. Néprajzosok, szociológusok, folklóristák... kutattuk a csend világát egy zajos világégés után. A hegy tetején puliszkát főztek az esztenán s mi hanyatt fekve bámultuk a csillagok világát s hallgattuk Pán ősi sipját, végre itthon, s aligha érdekelt mit eszünk másnap.

Azóta eltelt két és fél évtized s minden évben elindulunk valahová, mindig uj hegyek felé megismerni egy ország költőket ihlető, varázslatos tájait.

Hol van már az a régi szakadt térkép? A hátizsákok is jócskán megteltek azóta, még táskarádió is akad, de a hegytetők verőfényében, zugó patakok sellőinél átadjuk magunkat a természet varázsának s a lármás diáksereg is megszeppen, ha koloncos szelindekek vad csaholása védi a nyájat.

Esti tábortüzek hideg éjszakába nyuló nótázása mellett vonulnak fel régi turák kalandos utjai s ötvöződnek gazdag tájismeret uj emlékei. A Nagyhagymás sziklafalai alatt eredő Maros és Olt csobogását, az Egyeskő gyopárboritotta sziklatornyát, a Csalhó meztelen tetőjét, a Békás kigyózó szerpentinjeit idézik az ismerős nóták. Esőpaskolta diákhad kurjongatása veri fel a turistaház csendjét. Az Ünőkő és Nagypletrosz jelzés nélküli ösvényein bódorgunk s keressük a szépség végtelenjét. A mélyben hegyitavak csillogása, mint mesebeli gyöngyszem. S mi fáradtság nélkül megyünk, néha órákon át, sziklákat mászunk, körülüljük a tavat, fürdünk a vizesésben, bámuljuk a hangát, a törpefenyőrengeteget.

SZÜLŐFÖLDEM

Utak... utak és utak. Meganynyi varázslatos táj. Jó volna emlékcsokorba füzni őket s eltenni örökre.

Nézem a képeket... A Bucegi gombái... Babele...

A Szemeniken ismerős diákok rohantak felém. Az őszi szél vijjogott a kopasz tetőn, hajunk kuszáltan lobogott a száraz avar fölött s mi mit sem törődve idéztük emlékek halmazat.

Utak... utak és utak. Barlangok homályában izzadó cseppkövek. Kormos karbidlámpák mögött uj járatokat kutatunk. Kongó barlangteremben visszhangzó diákzaj, a természet csodálatos szobrai, buvópatak izgalmas zenéje. Ezt már nem örökiti kép, csak valami belső sejtelem. Izek, hangok és illatok keveréke ez, a szülőföld szeretetének ősi zamata, rejtett hatodik érzék, mely bárhonnan visszahiv.

Utak... utak és utak. A Fogaras félelmetes sziklái, kábelekkel biztositott gerincutak, jegeccé fagyott nyári hó s a turistaház megpillantásakor égnek kiáltott vidám heuréka. A Retyezát kőrengetegei, szebbnélszebb hegyitavak... szines sátortábor... tüzkörüli történetek... Mennyi varázslatos, örökéletü csodacsokor... pelyhesállu kamasz diákok későbbi emlékvilága. Mint nekünk egykor a szakadt térkép s fenn a Dobrinon a száraz puliszka.

...Az eső tartósan zuhog, az este leszáll s mi konokul megyünk... uj utakon... a jelzett cél felé... bakancsunk vizes, lábunk már tócsában... de kedvünk a régi... tudjuk hamar beérünk. S igy bővül tovább emlékvilágunk, tájismeretünk, egy határtalan, de mégis zárt világban, amelyhez tartozunk.

KOVÁCH GÉZA

Az ünnep második napján

Hétfőn este a nyári szinházban egy órás késéssel kezdődött a mükedvelők ünnepi müsora. Hétorakor végre felgördült a függöny és a szinpadon megjelent a CFR klub és a Progresul helyiipari vállalat egyesitett népi zenekara. A nyári záporral fenyegető felhőket szétkergette a szél és a nehezen „bemelegedő" szereplőket lázba hozta a nézőteret zsufolásig megtöltő tapsoló közönség.

Gyorsan pergett a müsor. Népdalok, hangszerszólók után a butorgyáriak ropták a táncot. Corneliu Bideran népdalénekesként és szólótáncosként is kitünőnek bizonyult. Ion Blajnak és Gheorghe Tripannak többször ujráznia kellett. Az érdeklődők közül sokan már nem is fértek be a nézőtérre. A Maros-parti sétányról hallgattak a müsort, mely az esti órákban ért véget.

Román filmbemutató a Mureşul moziban

A világ teremtése

Eugen Barbu forgatókönyve, legujabb történelmünk egyik izgalmas időszakát, az 1943—1948 közötti esztendőket eleveniti fel. Két szereplő áll az esemenyek gyujtópontjában: Filipache, az illegalitásban dolgozó nyomdasz és leánya, **Éva. Gheorghe Vitanidis** rendező a hősei tudatában végbement változásokkal tükrözi a kor hangulatát. Igy a cselekmény inkább csak érzékelteti az emlitett időszak történelmi legköret, a kommunisták **partvezette harcat, az emberi** kiállás sok szép példáját, a világ teremtésének küzdelmes éveit. Hiszen valóban, azokban az esztendőkben dőlt el egy uj világ, mai világunk sorsa. Kár, hogy a film alkotói nem éltek eléggé a lehetőséggel és megelégedtek néhány, a szereplők sorsára jellemző esemény-mozzanat ábrázolásával.

A cselekmény során Filipache és Éva visszapergetik életük jellemzőbb periódusait, hogy fényt derítsenek lelki eltávolodásuk okaira. Jelen (az 1948-as év) és mult eseményei kavarognak: a háboru utolsó évei, az illegális harcok, az ifjusági mozgalom. Két párhuzamos sikon halad a film: az apa és leánya emlékei. Ám a két történetnek nagyon kevés köze van egymáshoz, mint ahogy Filipache és Éva is egymástól független, önálló életet él. A kor történelmi levegőjében élő munkásnak nem jut ideje családjára. Igy történhet meg, hogy bár Éva az eseményektől sodródva részt vesz néhány hazafias akcióban, mégsem válik apjához hasonló, öntudatos harcossá. Pedig találkozása Matei-jal, a tettrekész, lelkiekben igen gazdag ifju kommunistával rendkivüli hatással van életére. Ezért is tünik kissé bizarrnak vonzódása Manicatide lókereskedő, a régi világ egyik tipikus képviselője iránt.

Filipache életutja sokkal egyszerübb. Az államositáskor igazgatója lesz annak a nyomdának, melyben élete nagy részében dolgozott. A nyomda tulajdonosával való konfliktusai a film legsikerültebb epizódjai érzékeltetik az osztályharc jellegzetes momentumait. Mégis A világ teremtése keveset villant fel a „teremtők" jellemrajzából. A kommunista Filipache erkölcsi-emberi tulajdonságainak ábrázolásával is adósunk marad a film.

A két főszerepet **Irina Petrescu** és **Colea Răutu** játsszák. Különösen Irina Petrescu Évája volt meggyőző. Számos, ellentétes, olykor fájdalmas élettapasztalata során is meg tudta őrizni lelki tisztaságát. A legjobb alakitás **Liviu Ciulei** lókereskedője, de néhány epizódszereplő is említést érdemel: **Toma Caragiu** spekulánsa, **Marga Barbu** kettős szerepében és **Dan Ionescu** nyomdatulajdonosa.

Ovidiu Gologan igényes operatőri munkája a film feltétlen erőssége.

PUSKEL PÉTER

1971
Augusztus
25
Szerda

Napkelte 5.30, napnyugta 19.04 órakor. Az évből eltelt 237 nap, hátra van még 128.

■ 1901-ben született Abelb Kjeldán dramaturg.

filmek

DACIA: A majmok bolygójának titka (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45).

STUDIÓ: Elátkozottak kastélya (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelyiségben.

MUREŞUL: A világ teremtése (10, 12, 14, 16, 18, 20). Kedvező idő esetén 20 órakor a kerthelyiségben.

IFJUSÁGI: A Kreml toronyórája (11, 14, 16, 18). 20 órakor a kerthelyiségben: A menyasszony feketében volt.

VICTORIA: Edentől keletre (11). T-Hau asszony (15, 17, 19).

PROGRESUL (Ujarad): A marónai szerelmesek (16). Mabuse doktor végrendelete (18, 20).

CFR (Grădiște): Hibernatus (17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): A varázslók fala (18, 20).

A VIDÉKI MOZIK MÚSORA

LIPPA: Mint a fekete bivaly.

PECSKA: Rendkivüli küldött.

BOROSJENŐ: Csak egy telefon.

KISJENŐ: Néma szerelmek.

SZENTANNA: Vörös rózsák Angelikának.

NAGYBAK: Vizsgálóbiró a sötétben.

KÜRTÖS: A monzai apáca.

PANKOTA: A kezdet.

VILÁGOS: A kezdet.

BOROSSEBES: A szép Varvara.

KÖRÖSBÖKÉNY: Tony, elvesztetted az eszed?

VINGA: Ezópusz.

Tájékoztató

A Szülőföld-pályázat részvevőihez

Augusztus 23-án lezárult a Vörös Lobogó Szülőföld pályázata. Sajnos, anyagtorlódás miatt több nyomdában lévő irást nem tudtunk még leközölni, s ezért a pályázat értékelését is el kell halasztanunk. Felhivjuk Szülőföld pályázatunk részvevőinek figyelmét, hogy kövessék nyomon a lap hasábjait — az eredményhirdetésre a szerkesztő bizottság határozata alapján, szeptember első napjaiban fog sor kerülni.

televizió

Szerda, augusztus 25.

18.00 Ex-Terra.
18.25 Nyelvészeti adás.
18.40 Ion Bogza erdélyi népdalokat énekel.
18.50 A román technikai gondolkodás hasznositása.
19.10 A Pronoexpressz-húzás közvetitése.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó.
20.00 Maria Moscu riportja.
20.15 Az est melódiái.
20.25 Filmarchivum: Az öreg halász és a tenger.
21.50 A Föld körül: Család.
22.05 Könnyüzene.
22.25 Hiradó.

Fizessen elő a Vörös Lobogóra!

Válasz egy kérdésre

Többen fordultak lapunkhoz azzal a kéréssel: tájékoztassuk az érdekelteket arról, hogy milyen körülmények között juthat valaki az öregek otthonába?

Az öregek otthonába elsősorban olyan idős, beteges emberek kerülhetnek, akiknek nincsenek hozzátartozóik. De felveszik azokat is, akiknek hozzátartozóik más megyében élnek, s igy nem tudják közvetlenül segiteni az illetőt. Ezek az általános feltételek. S ha valaki az öregek otthonába akar kerülni, akkor kérvényt kell benyujtania orvosi bizonyitvánnyal a Munkaügyi Igazgatóság társadalmi biztositás problémákkal foglalkozó ügyosztályához. Ezt követően a helyszinen végeznek társadalmi ankétot, hogy az ellenőrző szervek meggyőződjenek: jogos-e az illető kérelme?

Postaláda

NYÁRI F. ANNA, ARAD. Cimpia Turzii utca 16. A levelében felvetett szociális kérdésekkel kapcsolatos észrevételei, javaslatai nyomán átiratot küldtünk a municipiumi néptanács végrehajtó bizottságához. Érdemleges választ ez a szerv hivatott nyujtani. Talán megérti, hogy miért a municipiumi néptanácshoz intéztünk átiratot a felvetett ügyben és nem a Nyitott Szemmel rovatunkban foglalkoztunk irásával, ahogyan elképzelte.

GEMES MÁTYÁS, SZENTPÁL. Válasz egy kérdésre cimü rovatunkban tájékoztatást nyujtunk arról: milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy valaki az öregek otthonába kerüljön.

AZ M. KOGÁLNICEANU UTCA LAKÓSAIHOZ, ARAD. Javaslatukat a municipiumi néptanács végrehajtó bizottságához továbbitottuk átirat formájában. A válaszról értesitjük majd a levelet aláiró utca lakosait.

BAUMANN ÉVA, PANKOTA. Az aragáz üggyel kapcsolatos panasza nyomán átiratot intéztünk a pankotai néptanács végrehajtó bizottságához és felkértük, hogy tájékoztassa lapunkat a hozott intézkedésekről. Ami az olvasókkal való találkozó megszervezését illeti, még ebben az évben Pankotán is sor kerül erre.

ERDŐS GYULA, ARAD, V. Babeş utca 24. Örömmel fogadtuk a szerkesztőség munkaközösségéhez intézett jókivánságait a Román Sajtó Napja és augusztus 23 alkalmából. A betütipusokra vonatkozó javaslatával külön levélben foglalkozunk.

MÁRTON IMRE, KISIRATOS. A felvetett kérdésekre levélben válaszolunk.

H. I.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, augusztus 25-én változó idő, átmeneti felhővel. Helyi eső, záporeső, elvétve zivatar lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet lassan csökken. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11 és 15, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 21 és 26 fok között váltakozik.

Nagy Ferenc olvasónk kereste fel tegnap szerkesztőségünket. Egyszerü kis történetet mondott el. Késő este taxival ment haza feleségével s anélkül, hogy észrevették volna, a kocsiban felejtették a pénztárcát. Másnap reggel Brad Avram, az 1 AR 2136-os taxi sofőrje, felkereste őket, hogy megmondja, a kocsiban felejtett pénztárcát a Nagyállomás milicia őrsére vitte, ott átvehetik. Még a köszönetet is elháritotta, mondván, hogy kötelessége volt igy tenni.

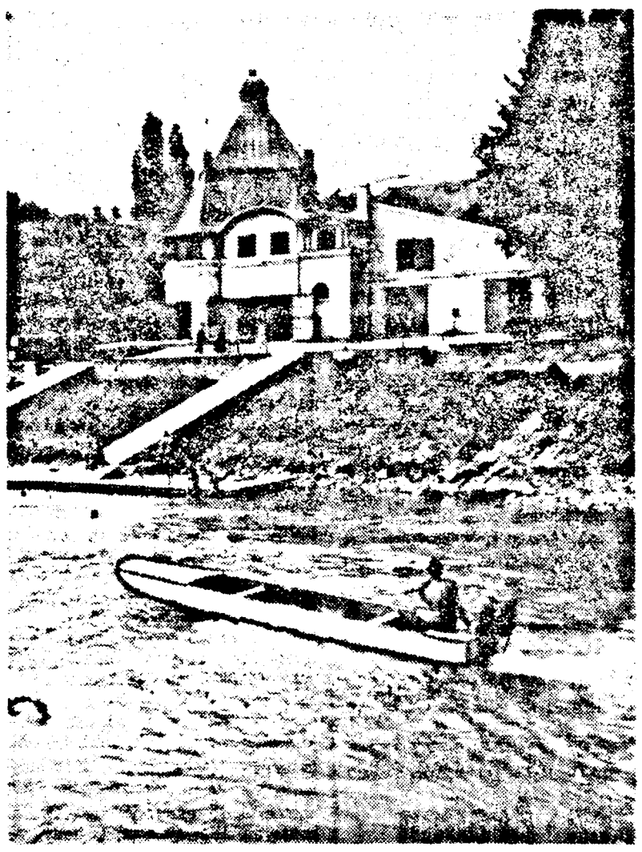

A MAROS PARTJÁN (KELEN FERENC felvétele)

Folytatások az első oldalról

A szántóföldeken

A Vladimirescui Gépesitési Állomás tevékenységi körzetébe tartozó traktoristák is kitettek magukért. A mondorlaki termelőszövetkezet határában 10 erőgép ekéi hasitották a barázdát. Anghelini Alexandru, Abrudeanu Gheorghe, Abrudeanu Petru és a többiek munkájuk legjavát adták. Kristófi István karbantartó gépész pedig a Gloria kombájnra vigyázott, mely a takarmánymagvak betakaritását végezte.

Szentmártonban, Iratoson, Szentlányon a szövetkezeti tagok százai szedték a burgonyát, a cukorrépát, a zöldséget és szállitották az átvevő központokhoz. A buzsáki gazdaságban több mint 40 személy, köztük Suciu Maria kommunista, Bodris János és mások a kender betakaritásával, lombolásával foglalatoskodtak. A 14 kocsi pedig szállitotta a termést.

A zöldségtermesztésről hirneves ujaradiak kertészeti részlegén Lazár Teodor brigádos irányitásával ötven szövetkezeti tag szedte, tisztitotta, csomagolta a sárgarépát. A grafikon előirásainak megfelelően mintegy 5000 kg friss árut juttattak konzervipari feldolgozásra, és az elárusitó helyekre. A szövetkezet határában az őszi vetések magágyát készitik.

A fáradságot nem ismerő földmüvelők és gépesitők munkával köszöntötték hazánk legnagyobb ünnepét.

A Cukorgyárban

Bara Florian csoportja birkózott a végtelen répaszelet-tömeggel. De mosolyogva vették fel a harcot. A jó hir ekkorra már széltében-hosszában bejárta a gyárat: a berendezések kifogástalanul müködnek, előző nap a betervezett 90 vagon cukorrépa helyett 92 vagont dolgoztak fel. És még valami. A répa cukortartalma felülmulja a sokévi átlagot. A tavalyi esztendő hasonló időszakához képest, például most, 5 százalékkal magasabb. Ezt ujságolja jókedvüen Micluta Victor mérnök, aligazgató, aki az ünnep ellenére, kora reggel óta benn van a gyárban. Ezzel fogad bennünket Hügel Illés lakatos is, miközben a répaszeletelő berendezések müszaki ellenőrzését végzi. Munkájuk gyümölcsének biztos tudata derit mosolyt minden cukorgyártó arcára. Méltán büszkék arra, hogy jó munkával ünnepelnek

A Telefonközpontban

automata ellenőrnek neveznek, számcsoportonként felülvizsgálják a városi telefonkészülékek müködését. Tovább indulunk, hiszen a váltás vezetőjének és segitőtársának, Bortiş Lucian elektromechanikusnak még sok dolga van.

★

Még tartott a dolgozók ünnepi felvonulása, amikor átmentünk az uj Postapalotába. Itt is munkával ünnepeltek. Az uj automata táviróközpontban Iancu Spiridon és Borha Melinte; a távirdászok termében Vostinaru Silvia váltásvezető és munkaközössége: Nagy László pedig a nemrég átköltöztetett interurbán-automata központban irányitotta a váltás dolgozóinak munkáját...

Az Aradi Vagongyár

sürgősen alkalmaz

— esztergályosokat
— hegesztőket
— kovácsokat
— rugókészitőket
— villanyszerelőket

Szakképesitetlen munkásokat az alábbi mesterségekben való szakképesitésre:

— lyukasztó
— menetvágó
— présgépkezelő
— kovács
— darukezelő

Lyukasztó és menetvágó mesterségre 7 vagy 8, a többire 4 elemi osztályt végzett személyek is jelentkezhetnek.

Mindennemü felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt, telefon 120-90. (758)

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Be nem váltott váltók

CFR — Politehnica 1:1 (0:0)

CFR stadion, 2 500 néző. Vezette: Drăgulici Sever — Borceanu Aureliu és Moisescu Toma (Turnu Severin). Csapatok: CFR: Wesser — Cotarcă, Bermózer, Kukla I., Cociuban — Babău, Kukla II. — Körösi, Gyenge, Schwartz (a 41. perctől Mihoc), Damian. POLITEHNICA: Filip — Rotaru, Maffa, Arnăut, Schepp (a 70. perctől Popa) — Surdan, Mayer, Bungău — Dima, Kun I., Bojin.

GÓLLÖVŐK: Bungău (33. perc) és Damian (37. perc).

SZÖGLETARÁNY: 3:5 (1:5).

Mérkőzés előtt mindkét csapat edzője ovatosan nyilatkozott. Jurcă Toma kijelentette: a felfüggesztett Mehedinți és a sérült Brindescu nélkül... egyszóval nem akarunk veszteni. A vasutasok mestere is ilyen értelemben nyilatkozott. A CFR labdarugói viszont, élen Kukla II-vel és Schwartz Lászlóval, akiket valamikor „eltanácsoltak" az egyetemi csapattól, erősen fogadkoztak, hogy beváltják a váltókat, most majd megmutatják: elhamarkodottan itélkeztek felettük.

Nos, a váltókat csak részben sikerült beváltaniuk, az addig kitünően játszó Schwartz a 41. percben megsérült, Kukla II., aki előző este tartotta esküvőjét, bár sokat szaladt és minden tőle telhetőt megtett, nem tudott gólt rugni, csapattársaik pedig a görcsös igyekezettől megbénitva a vártnál gyengébben játszottak a támadásban.

Heves iramu, szikrázó összecsapásokkal tarkitott, ideges hangulatu mérkőzés volt. A játékosok összeszoritott fogakkal, behunyt szemmel osztogatták egymásnak a „tüskéket". Az első félidőben a vendégek támadtak többet, de a gólhelyzetek aránya 2:2 volt. Bungău bombáját Wesser a kapufa segitségével háritotta, Kukla II. Schwartz kitünő beadását vétette el. A 33. percben **Bungău 18 méteres gyilkos erejü szabadrugása nyomán vágódott a felső sarokba a labda: 0:1.** Négy perc mulva jobboldali beivelés az ellenkező kapunál; Schwartzot arcon rugták a temesvári védők, a biró előnyszabályt adott. **Damian ügyesen lefordult a védőkről, és nagy nyugalommal a kapuba pöckölte a labdát: 1:1.**

SZÜNET UTÁN

ismét a Poli kezdett jobban, Bojin gólba tartó lövését Kukla II. a gólvonalon állva semlegesitette, Bojin (52. p.) emelt kapu fölé, de az 50. perc után feljött a CFR, kiegyenlitődött a játék. A vasutasok támadásai körülményesek voltak, kevés volt a szélen vezetett támadásuk, és hiába volt többet náluk a labda, ebben a játékrészben csak egyetlen gólhelyzetet tudtak kialakitani: a 74. percben szép akció végén Kukla II. fejesét védte Filip. Az utolsó percekben mindkét csapat az eredmény tartására törekedett.

Igazságos döntetlennel végződött a találkozó, melynek technikai szinvonala kissé elmaradt a várakozástól. A Politehnicától sokkal többet vártunk. A CFR-ből Babău (a mezőny legjobbja), Kukla II. és Schwartz, a Politehnicából pedig Maffa, Kun I. és Bojin volt a legjobb. Drăgulici Sever nagyszerüen biráskodott.

(oroszhegyi)

Rajt — győzelemmel

Gloria — Dettai Furnirul 1:0 (0:0)

Gloria pálya, 500 néző. Vezette: Ştefăniță Ilie (Temesvár.) Csapatok: GLORIA: Weichelt — Szabad, Ştefan, Horgea, Lengyel (a 65. perctől Gyenge Mihály) — Boldura, Boştină — Meruță, Dobi, Ardelean (a 33. perctől Bugariu), Popa. FURNIRUL: Deák — Répás I., Meța, Meseciov, Vastag — Répás II., Dér — Pánics, Bogdan (az 58. perctől Jebeleanu), Oană, Bedrecsics.

GÓLLÖVŐ: Dobi (72. perc).

SZÖGLETARÁNY: 10:3 (4:1).

A közüzemi csapat G osztályu rajtja, a végeredményt tekintve, jól sikerült. A játék azonban már korántsem elégitette ki a nézőket. Igna edző alaposan megerősitette a védelmet, arra számitott, hogy a csatárok majd csak összehoznak egy gólt. Végül neki lett igaza, mert bár Ardelean (10. p.). Dobi (24. p.), Boştină (53. és 63. p.), Bugariu (84. p.) elszalasztották a kinálkozó lehetőségeket, a 77. percben pedig Popa csapatkapitány még egy büntetőt is kihagyott, a Gloriának mégis sikerült megszereznie a győzelmet jelentő gólt. A 72. percben Popa buktatásáért itélt szabadrugást a játékvezető. **Dobi 19 méteres csavart lövése becsapta a kapust, a labda a bal sarokba jutott: 1:0.**

A tavaly csoportjában az utolsó helyen végzett dettai együttes, melyet csak a G osztályu bajnokság ujjászervezése mentett meg a kieséstől, technikai fölényben volt a középpályán, ahol Dér, Bedrecsics és Oană ügyesen passzolgatott. Az utóbbi felé a nézők többször is „strimflit" kiáltoztak, mivel a középcsatár harisnyát huzott a fejére. A nézők nem tudták, hogy az a bizonyos „strimfli" egy ezüstlapot takar, a középcsatár valamikor sulyos autóbalesetet szenvedett, és csak a szövetség külön engedélyével futballozik. És nem is rosszul.

Ujdonsült C osztályu csapatunk edzőinek és játékosainak a látottak alapján még sokat kell dolgozniuk, fogyatékos a labdarugók technikai képzettsége, és taktikai téren is sok még a javitanivaló.

★

A Vagonul Brádon vendégszerepelt az első fordulóban és küzdelmes mérkőzésen 3:2-re sikerült nyernie.

Megyei bajnokság

A megyei labdarugó-bajnokság első fordulójának eredményei: **Sebesi Crişana—Kisjenői Victoria 4:1 (2:1).** Gollövők: Juncan (35. és 75. p), Pop (38. és 78. p), illetve Mişcoi (2. p). Vezette Hónig János. **Vingai Banatul—Béli Foresta 2:2 (2:0).** Gollövők: Gall (28 p.) és Dermengin (40. p), illetve Buzan (63. p) és Urlan (80. p). Vezette Podină Ludovic. **Borosjenői Victoria—Kürtösi Frontiera 2:1 (1:0).** Gollövők: Grădinaru (30. p.) és Serer Béla (87. p), illetve Hodăjan (85. p). Vezette Bunaciu Ioan. **FZ—Pécskai Progresul 2:1 (0:0).** Gollövők: Lango (50. és 70. p), illetve Chepețan (75. p). Vezette Rașca Iosif. **Pankotai Şoimii—Aradi Olimpia 2:2 (1:0).** A forduló meglepetése, a Pankota már 2:0-ra vezetett. Gollövők: Cazan (2. p) és Toma (60. p), illetve Marksteiner (70. és 80. p). Vezette Mosneag Ştefan. **Libertatea—Kisiratosi Törekvés 2:2 (1:1), Világosi Şiriana—Lippai Mureşul 3:1 (1:0).**

Asztalitenisz

Az Augusztus 23 Kupa küzdelmeit az idén is megrendezték. Az ifjusági lányok korcsoportjában Căruceru és Mihuț játszotta a döntőt. Căruceru 2:0-ra győzött. A fiu döntőbe Olaru és Stumper Rudolf jutott be, a technikásabb és magabiztosabb Olaru 2:0-ra nyert.

A Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Javító és Szerelő Vállalat

Arad, Steagului utca 1.

alkalmaz:

— tervező mérnököt gépgyártó-technológiai szakágban
— épitész főmérnököt üvegházakhoz és szolárokhoz

Bérezési feltételek a 914/1968 számu MTH alapján.

Továbbá alkalmaz

— esztergályosokat
— marósokat
— szerszámlakatosokat
— karbantartó lakatosokat megmunkáló gépekhez
— szerelő lakatosokat
— kazánkovácsokat
— hegesztőket
— szakképesitetlen munkásokat a rövid tartamu szakképesitő tanfolyamra lakatos mesterségre, a megmunkáló gépekhez

Az érdeklődőknek a következő feltételeknek kell megfelelniök:

— letöltött katonai szolgálat
— az általános iskola VII—VIII. osztályának végzettje
— Arad megyei illetőség és lakhely.

Toboroz

tanulókat a szakmai iskolába a következő mesterségekben:

— esztergályos
— öntő
— lakatos

Részletes felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt, telefon 164-90, (belső szám 10), naponta 7—15 óra között.

(760)

„...Az egész nép általános kulturális színvonalának emelése elválaszthatatlan új társadalmunk létrehozásának művétől."

Nicolae Ceauşescu elvtárs Expozéjából

A humánum jegyében

Mit jelentett a felszabadulás az iskolának?

Szinte kimeríthetetlen téma. Eltelt 27 év, és azoknak, akik egy negyedszázaddal ezelőtt jártak iskolába, még a „megszépítő messzeség" rózsaszinü ködéből is elővillan egy-két személyes tapasztalat a nádpálca, vakfegyelem, misztikus ködösités, skolasztikus magoltatás és uszitás embertelen módszereiről.

A mai diáknak mindez történelem.

„Beleszeretett" a népuralom iskolájába. Azt sem tudja elképzelni, hogy volt, amikor a demokratikussá átalakuló közoktatásügynek gigászi küzdelmet kellett vivnia a tőkés-földesuri rendszer szomoru, szégyenletes örökségével, az irástudatlansággal. A szocialista forradalom hazánkban azt a megtiszteltető célt tüzte a nevelők elé, hogy rövid idő, néhány év alatt pótolják évszázadok mulasztását, s számolják fel a tömeges irástudatlanságot.

(A fiatal tanár Lenin nevet tanitotta irni egy ötven eves munkásasszonynak. Sosem ismert hálásabb tanitványt. Sosem látott még embert, akit a betüvetés olyan boldoggá tett volna! Katonafiának irta első levelét).

A felszabadulás az iskolába a háboru és a fasizmus rémségei után elsősorban az emberséget vezette be „kötelező tantárgyként".

(Az esti liceum padjaiba, az első években, többnyire idős és középkoru munkások ültek be megvalósitani, ami annak idején lehetetlen volt — „szegény voltam, nem tanulhattam" —, ifjuságuk álmát. Az egyik osztályfőnöki óra témája a pályaválasztás volt. Amikor a tanár megkérdezte deresedő tanitványától, hogy mi akar lenni, azt a választ kapta, hogy ember! Ez a fájdalmas vallomás jogosit fel bennünket azt állitani, hogy a felszabadulás az emberséget adta vissza az iskolának...)

1944-ben Arad megye nevelőinek száma alig közeliti meg az 1200-at. Huszonhét évvel később több mint 4300 szakképzett pedagógus neveli a gyerekeket. Országos viszonylatban is figyelemre méltó ez, s az is, hogy a hivatásszeretet megpezsditette az önképzés egészséges szellemét: a továbbtanulás nevelőinknek céltudatos törekvése. Körülbelül 700-nak van meg közülük az első és második fokozati minősitése. A továbbképzés szükségességének felismerését jelzi az is, hogy csak az idén 181-en véglegesitőztek, 208-an második és kilencen első fokozati vizsgát tettek le.

Több mint 80 ezer tanulónak biztositja az ugynevezett „második otthont" az iskolahálózat állandó fejlődése. Nyolc- és tizéves általános iskolából 102, szak- és elméleti liceumból 26, szakiskolából 7, a középiskola utáni képzést biztositó technikumból 4 van.

Az oktató-nevelő munkának hatékonyságát, az iskola társadalmi szerepét erősitendő „a kultura és civilizáció fő tényezőjének" a társadalmi-gazdasági életre, az „életre nevelés" funkcióját hivatott még jobban teljesitenie, hiszen a káderképzésnek fő forrása. Nem véletlen, hogy az elkövetkező tanévben épitőipari szakliceum és szakiskola nyitja meg kapuit, s hogy a minél jobb szakismeretképzést biztositsák a megyei néptanács szakmai iskolájában a román osztályok mellett magyar és német tannyelvü képzés is elkezdődik. Az sem véletlen, hogy további uj szakmai profilt öltenek magukra az iskolák.

Jegyzetfüzetünkbe nem egy adatot irtunk be, hogy hány iskola, osztályterem, laboratórium, iskolamühely stb. épül. Milyen modern audió-vizuális eszközökkel és hány millió lejes ingyenes tankönyvekkel és könyvtári kötettel, butorral és internátusi felszereléssel gyarapodtunk évről évre. Az anyagi alap fejlődése, a kötelező tizosztályos oktatás bevezetése — szemmel is látható — nagy változásai a felszabadulást követő 27 évnek.

De a lényeg: az ifju nemzedék belső világának, szellemi- és erkölcsi arculatának „megépitése", az uj ember nevelése. Ezt a célt szolgálja a sokmilliós anyagi bázis, ezt fejezi ki a mindent az emberért szocialista humánumból fakadó elv. És erről beszélnek a X. pártkongresszus irányelvei és a nemrég megjelent pártdokumentumok.

27 év alatt Romániában a minden fokon ingyenes oktatásügy megnyitotta a megismerés végtelenbe ivelő pályáit.

19 év mulva minden iskolás érettségizik.

☆

Már a felszabadulást követő években az uj szellem érezteti termékenyitő hatását a művelődési életben is.

(„Mit jelentett számomra a felszabadulás, s melyek voltak az első élmények? — ismétli meg kérdésünket Messer Sándor nyugdijas ujságiró, lapunk volt munkatársa. — Számomra a felszabadulás mindent jelentett. Az életet, szabadságot, azt a nagy örömet, hogy magyar ujságiró létemre ismét irhatok magyarul. Az 1945 április 28-án megjelenő Jövőben még csak egy négysoros hirem jelent meg. Pár nappal később Korda Istvánnal, A nagy ut cimü regény szerzőjével, közöltünk riportot az első szabad május elsejéről. Elmondhatatlan, mit éreztünk. Elterjedt a hir, ami nyolc nap mulva valóság lett, hogy vége a háborunak... 1948-ban a Vörös Lobogó és Flacăra Roşie ránk, kommunista ujságirókra a pártsajtó harcos feladatait rótta: „A néppel tüzön-vizen át"!)

A felszabadulással tiltott szavak törtek fel napfényre a mélyből. Proletárirók antológiákat adtak ki. (Korda Istvánnak 1945-ben jelent meg antifasiszta verses-kötete, a Motorok éjszakája).

(Minderre Ficzay Dénes, élő lexikonként, a helytörténeti kutatók pontosságával emlékezik — és emlékeztet.

„Nagyon értékes, a román-magyar kulturkapcsolatok szempontjából jelentős Haiduc V. Gheorghe és Molnár Sándor kétnyelvü gyönyörü nyomdatechnikáju antológiája. 1946-ban jelent meg, tartalma: román versek magyar forditásban... 1945-ben Mihail Sadoveanuval és Gala Galationnal az élen demokratikus román irók és költők tartanak előadást Aradon... Könyvkiadó vállalat indul Arcadia cimmel. Két kötetet jelentetett meg, az egyik Szantó György Temesvár felé cimü regénye. A helyi könyvkiadás a fasizmus kegyetlenkedéseivel kapcsolatos emlékiratokat adta közre... Megindul a helytörténeti kiadványok sorozata is. Több kisebb-nagyobb tanulmány jelenik meg az 1848—49-es román forradalmi mozgalmakkal kapcsolatosan... Horváth Imre Aradon irja nevezetes Hősnél többek cimü versét, melyben emléket állit a felszabadulásért életüket áldozó munkáshősöknek... Munkásirók alakitanak irodalmi kört a Színház épületében. Francisc Munteanu gyüjtötte már az anyagot A Maros menti városhoz. Titus Popovici Az idegen cimü regényének is Arad az ihlető forrása. Néhány évvel később a Ioan Slavici Liceumban és a város utcáin Mihai Iacob rendező filmez... 1948-ban állami szinház és filharmónia alakult... Egy év mulva Sirbuţ Iosif megnyitja első szinháztörténeti kiállitását... Előadáson, irodalmi esten szerepelt Asztalos István, Nagy István, Létay Lajos, Huszár Sándor, Bálint Tibor, Sütő András, Kányádi Sándor — többször is".)

Még 1945-ben, a már emlitett első szabad május elsejéről, az akkor Aradon élő ma már nemzetközi tekintélyü Ruzicskai György festett gyönyörü képeket. A szocialista ember és épités sokszinü tematikája azóta is kutfője az aradi képzőművészetnek. Frenţiu Sever, a Képzőművészek Szövetsége Aradi Fiókjának elnöke állitja, hogy olyan képzőmüszeti élet, mint napjainkban, sosem volt Aradon. Az ötvenes évek derekán érkeznek az uj szemlélettel alkotó festők és szobrászok (Vitroel, Baranyai, Tolan, Bicfalvi, Stache, Csernevszky stb.), s alakulnak alkotó közösséggé az idősebb generációval (Hajós, Chirilovici, Pataki, Soós, Odry.) Később a Frenţiu és Cott család, Guleş, Györffy, Bodrogean, Munteanu Ionel és Elena és a legfiatalabbak, Maghera, Orvoş, Babócsik, Baász stb. munkássága járul hozzá ennek a közösségnek szabadon kibontakozó alkotó tevékenységéhez.

Hogy mit jelentett a felszabadulás a müvelődési életben? Már az iskoláról irt sorok is fényt vetnek arra, hogy az egész országot átfogó müvelődéspolitika segitségével a párt milyen hatalmas tömegbázist teremtett meg a kulturára, müvészetre szomjazó emberekből, s célul tüzte ki müvészetünk elé a dolgozók szükségleteinek kielégitését. Felszabadult a szép befogadására a „gyönyörü képesség" s megteremtődött intézményesitett formája a szocialista gondolat és érzelem közvetitésének. Arad megyében az 1966—1970-es ötéves terv végén 160 mozi, 190 könyvtár, állami szinház, bábszinház, filharmónia (szimfonikus, népi zenekarral és kórussal), három muzeum (Aradon, Lippán, Világoson), népi alkotások háza, népi egyetem, 240 müvelődési ház és kulturotthon müködött. Könyvtáraink összesen 1 300 000 kötettel rendelkeztek, s ebből 300 000 magyar, illetve német nyelvü könyv. Hivatásos és közmüvelődési intézményeink egyaránt befogadtak a román, magyar, német, és más nemzetiségü kulturát és müvészetet, s hozzájárultak a kölcsönös megismeréshez, a testvéri kapcsolatok ápolásához és mélyitéséhez. Körösbökény, Craiva, Világos, Zerind, Vinga, Majlát, Tudor Vladimirescu, Nagylak stb. román, magyar, német és más nemzetiségü hagyományokat ápol ma már olyan szinten, hogy az egyes helységek nevét és müvészeit országszerte is ismerik.

A szocialista humánum nevében nevelő iskolának, müvelődésnek a párt jelölte ki hivatását: legyen az uj ember kovácsa!

MOZER ISTVÁN

Az ember felszabadulása

Ez riportot — bevalljuk — nem az iróasztal mögött irjuk, hanem az esztergapadok, szövőszékek, emelődaruk, épitőállványok, a buzaszagu föld közelségében, hiszen az ünnepi szavak igazsága a hétköznapok munkafényénél ragyoghat csupán igazán. A riporter bebocsáttatást kért a Vagongyárba, hogy a képzelet sinpárjain bevtazza a román személyvagongyártás munka-országát, elérzékenyülve állt meg az egykori kis mühely előtt, amelyben megszületett az első esztergapad-csoda, gyönyörü kelmét szövő csinos lányokkal és asszonyokkal beszélgetett a gépcsarnokok zajában, iskolásgyermekeket faggatott a gyermeknyelv szépséges szavain, hogy a számok és adatok megelevenedjenek, emberi arcokat öltsenek, azoknak az embereknek az arcait, akiknek az elmult 27 esztendő eredményeit köszönhetjük. Mert a számoknak és adatoknak csak igy van értelme: igy — együtt az izzadságcseppekkel; igy — együtt az álmokkal, örömökkel és pillanatnyi keserüségekkel; igy — együtt azzal a történelmi tandijjal, melyet önmagunknak kellett kifizetnünk, hogy megteremtsük- megtanuljuk az országvezetés, az ujvilágépités tudományát. Ó nem, nem volt könnyü, önmagunk eredményeit becsülnők le, ha a 27 esztendős akadályokkal teli utunkat rózsaszinü müutnak festenénk. A müvész, aki majdan megörökiti történelmi birkózásunkat, csak akkor alkothat valós, maradandó, életes müvet, ha az ó- és ujvilág csatáját teljes bonyolultságában sikerült bemutatnia. Emberi arcokon, mozdulatokon, gesztusokon keresztül, munkások kezeit fogva, akik nem valamiféle absztrakt módon küzdenek a forradalmi változásokért, hanem korán kelnek, nyolc órát dolgoznak, este vagy éjszaka tankönyvek fölé hajolnak és gyülésbe mennek, szeretnek és gyereket nevelnek, s közben azt is megtanulják, hogyan szólhatnak minél jobban bele az ország ügyeinek iranyitásába. Minél nagyobb hozzáértéssel és lelkesedéssel, hiszen tudják, hogy missziót teljesitenek.

(Riporter-inas koromban munkásportrét kellett irnom egy ünnepi lapszámba. Otthon előregyártott elemeket készitettem: olajos munkáskéz, felgyürt ingujj, zakatoló gépek, sablonkérdések. Mit érez munkaközben — állt a papiron s nekem már csak az jutott volna, hogy a kipontozott helyre irjam a kikövetelt feleletet: lelkesedést. Első riportalanyom igy válaszolt: fáradtságot. A szó kétségbeejtett, holott a legtermészetesebb választ adta. Ugyan, hogyan is érthettem volna, hogy lelkesedés nincs önmagában, s ahol a munka nem hoz fáradtságot, a lelkesedés csak üres frázis marad.)

Fönnebb a történelem mérlegére tettük az elmult 27 esztendő gazdasági-kulturális változásait, megpróbáltuk felvázolni az ország térképével együtt Arad megye uj, szocialista térképét, melyet, ha nem is évről évre, de ötévenként egyszer legalább nekünk is ujra kell tanulnunk. Ipari létesitmények, uj iskolák, müvelődési intézmények, mezőgazdasági nagyüzemek épitőtelepei kérnek tervszerü folytonossággal helyet maguknak e térképen, de hogyan rajzoljuk be falvaink és városaink jelképrendszerébe mindezek következményeit: a társadalmi változásokat? Mert mik voltunk? Bizony, iparilag gyengén fejlett, mezőgazdaságilag elmaradott állam voltunk a civilizált kontinens térképén. Bizony, harminc százalékban analfabéta ország voltunk. Bizony egész világon irigyelt gazdag földünk ellenére koldusország voltunk. És mik lettünk? Fejlett, nagy ütemben előrehaladó ipari-mezőgazdasági állam, melynek polgárai ma legalább tiz osztályt járnak iskolába, hogy még jobban tudjanak gazdálkodni gazdagságunkkal. Ám az elmult 27 esztendő talán legnagyobb eredménye az emberi személyiség felszabadulása, melynek folyamata együtt kezdődött a haza felszabadulásával.

(Nagyságos ur! Méltóságos ur! Báró ur! Gróf ur! — ti. a közép- és idős nemzedék tagjai ugye még most is megremegtek az egykori társadalmi ranglétra felső fokán álló kenyéradó megszólitásra. Tudjátok-e, hogy gyermekeiteknek és unokáitoknak már könyv izü szavak ezek, s nem értik eléggé a ti könnyeiteket. Pedig jó lenne, ha megértenék, jó lenne, ha jobban értenék: a társadalmi haladáshoz nemcsak a jelent s a jövőt — a multat is érteni kell. Egy kicsi falu parasztgyermekének dolgozatából idézek: „A tengerpartra utaztam, természetesen elsőosztályon". Értik-e, miért természetes a nyaralás és az iskola, a főiskola, esetleg az elsőosztály, mely az apáknak és nagyapáknak még csak álomként sem juthatott osztályrészül? Én azt hiszem nem értik eléggé, s talán az ünnepek, a nagy társadalmi ünnepek figyelmeztetnek a legjobban arra, hogy többet, sokkal többet kell tenni az emberépités épitőtelepén. Ne feledjük, hogy a 27 éven aluliak immár az uj világ szülöttei, hogy a középiskolát végzett szakemberek 88,7 százaléka, a főiskolát végzett szakemberek 87,7 százaléka a felszabadulás után formálódott. A stafétabot ujabb és ujabb nemzedékek kezébe kerül, immár azokéba, akiknek az ilyen fogalmak, mint kizsákmányolás, földbirtokos, gyáros stb., stb. már csak az apák és nagyapák szavaiból ismeretesek. Homogénizálódó társadalom vagyunk, melyben történelmileg rövid időszak alatt eltüntek az ellentétes osztályok. Egyre határozottabban közelednek egymáshoz a dolgozó osztályok és rétegek, csökken a fizikai és szellemi munkák közötti, a város és falu közötti különbség.

(Járom a megye falvait: Kispereget és Fazekasvarsándot, Kisiratost és Zerindet és a kőmüvesekét kérdezem, mit épitenek? hogyan? milyen anyagokból? melyek a gondjaik? Parkettа meg fürdőszoba néhány esztendeje a módi — mondják mindenfelé —, nekünk is ujra kell tanulnunk a mesterséget. A gazdaság üvegházat rendel, a község emeletes iskolát, a fogyasztási szövetkezet olyan üzlethazat, mely a városban is helyet kaphatna. Kitől tanult meg fürdőszobát épiteni — kérdeztem egy Kisperegi kőmüvestől. Az elsőt a saját rajzaim szerint készitettem — mondja —, a többi meg már ment magától. Felszinre kerül hát mindenütt az alkotóenergia és tehetség, csak éppen a realizálás lehetőségeit kellett megteremtenie a történelemnek. És mindez a kontinens ama részében, mely lakosságának 73,7 százaléka öt osztálynál kevesebb iskolával rendelkezett vagy éppen irástudatlan volt.)

És a társadalmi változásokat — melyeknek Arad megye lakossága ugyanugy részese, mint az egész országé — tovább sorolhatnók. Ki merte volna akárcsak álmodni is a félfeudális Romániában, hogy 1970-ben a szocialista állam 5500 lejt fog elkölteni évente minden egyes családra, hogy lehetőségei szerint kielégitse az emberek társadalmi-kulturális igényeit; hogy nyugdijhoz, családi pótlékhoz, betegsegélyhez, üdülőjegyekhez jut immár a kenyeret adó földmüves is; hogy egyetlen esztendőben csupán Arad megyében 51 ezer idős parasztember kap nyugdijat; hogy ugyanabban az esztendőben a megyénkben kiosztott gyermeksegély megközeliti a 70 millió lejt. Ki gondolhatott volna arra, ezelőtt 25—30 esztendővel, hogy elérkezünk ahhoz a pillanathoz, amikor a megye falvainak 82 százalékában villany világit, hogy öt esztendő alatt egyetlen megye lakossága 40 000 rádiókészüléket, 29 000 tévét, 400 millió lej értékü butort, 23 000 fridzsidert, 22 000 mosógépet fog vásárolni. Mi, akik mezitlábas gyermekként értük meg a felszabadulást és együtt nőttünk az országgal még emlékszünk a petróleumlámpás éjszakákra, a kanásznak, libapásztornak, szolgának beálló iskolás gyerekre, a negyedkiló kenyeret elosztó könnyező szemü anyákra s eredményeink leltárba vételénél sohasem feledkezünk meg arról, hogy honnan indultunk.

(Ha lehetne, lelkiismereti napiparancsba kellene adni a multat még átélt, a multat még ismerő nemzedékeknek: meséljetek, meséljetek minél többet, életetekről, küzdelmeitekről és harcaitokról, a mai fiataloknak. Arcotok ráncai, szemetek emlékkönnyei, munkában, harcokban formálódott mozdulataitok olyan iskolát jelent, melyet semmi sem pótolhat.)

A románok mellett magyar, német, szlovák, szerb munkások, parasztok, értelmiségiek lakják ezt a tájat, hazánkat épitették testvéri egységben azzá, ami lett, s épitik tovább a párt szava szerint a kommunisták vezetésével még szebbé, még gazdagabbá, sokoldalúan fejletté. Fejlődésünk uj szakasza, melybe uj ötéves tervünkkel beléptünk ugyanazt jelenti mindannyiunk számára szülőföldünkön: hazát, kenyeret, teljes állampolgári szabadságjogokat, szélesedő szocialista demokráciát. Ezt ünnepeltük felszabadulásunk 27. évfordulóján, ennek a jegyében öltöztünk ünneplőbe, hogy részt vegyünk a nagy seregszemlén.

KILIN SÁNDOR

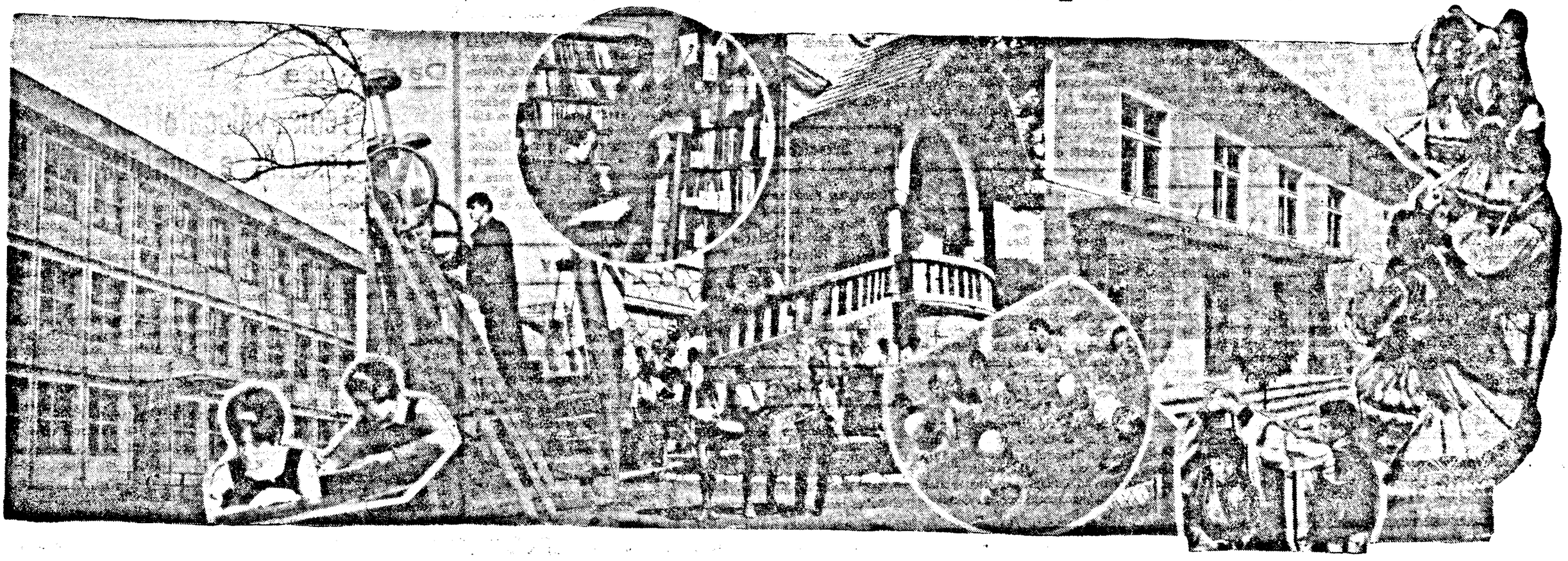

NEMZETKÖZI ÉLET

Rendezvények Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából

Moszkva

Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából Teodor Marinescu, Románia Szocialista Köztársaság moszkvai nagykövete fogadást rendezett a nagykövetség termeiben.

Részt vett: K. F. Katusev, az SZKP KB titkára, N. K. Bajbakov, a Szovjetunió Minisztertanácsának alelnöke, az Állami Tervbizottság elnöke, V. I. Konotop, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének tagja, az SZKP Moszkva tartományi bizottságának első titkára, a Szovjet—Román Baráti Társaság elnöke, N. N. Rogyionov, a Szovjetunió helyettes külügyminisztere, SZ. L. Szokolov hadseregtábornok, a Szovjetunió honvédelmi miniszterének első helyettese, A. A. Jepisev hadseregtábornok, a szovjet hadsereg és tengeri hadiflotta politikai főigazgatóságának vezetője, párt-, állami és társadalmi aktivisták, kulturális és tudományos személyiségek, a Külügyminisztérium képviselői, szovjet ujságirók és Moszkvában akkreditált külföldi sajtótudósitók. Jelen volt a Moszkvában akkreditált diplomáciai kirendeltségek számos vezetője, a diplomáciai testület sok tagja.

A fogadás szivélyes, baráti légkörben folyt le.

Teodor Marinescu, hazánk moszkvai nagykövete augusztus 23-án beszédet mondott a szovjet rádióban és televizióban.

Peking

A Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Kinai Népi Egyesülete és a Kina-Románia Baráti Társaság fogadást adott augusztus 23 alkalmából.

Részt vett Li Szien-nien, a Kinai Kommunista Párt Politbürójának tagja, az Államtanács alelnöke, Go Mo-zso, a Kinai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja, az Országos Népi Gyülés Állandó Bizottságának alelnöke, Pang Sziao-huj, a Kinai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja, a kinai felszabaditó néphadsereg nagyvezérkarának helyettes főnöke, Csi Pin-fej ideiglenes külügyminiszter, Tin Szi-lin, a Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Kinai Népi Egyesületének alelnöke, a Kinai Kommunista Párt Központi Bizottságának több tagja, központi intézmények vezetői.

Ott volt Aurel Duma, Románia Szocialista Köztársaság pekingi nagykövete és a nagykövetség több tagja.

☆

Aurel Duma, Románia Szocialista Köztársaság pekingi nagykövete hétfő este fogadást adott hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának évfordulója alkalmából.

Részt vett Csu En-laj, a Kinai Kommunista Párt KB Politbürója Állandó Bizottságának tagja, a Kinai NK Államtanácsának elnöke, Li Szien-nien, a Kinai KP KB Politbürójának tagja, az Államtanács alelnöke, Csu Huj-tszo, a Kinai KP KB Politbürójának tagja, a kinai felszabaditó néphadsereg nagyvezérkarának helyettes főnöke, Go Mo-zso, a Kinai KP KB tagja, az Országos Népi Gyülés Állandó Bizottságának alelnöke, Csi Pin-fej ideiglenes külügyminiszter, az Országos Népi Gyülés Állandó Bizottságának több tagja, párt- és állami aktivisták, a Peking municipiumi forradalmi bizottságának és a Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Kinai Népi Egyesületének több képviselője.

A fogadáson jelen volt Sarin Chhak, a kambodzsai királyi nemzeti egységkormány külügyminisztere, Thiunn Mumm, e kormány gazdasági és pénzügyminisztere, a Pekingben akkreditált diplomáciai testület számos tagja.

Pohárköszöntőt mondott Csi Pin-fej miniszter és Aurel Duma nagykövet. Mindketten éltették a két ország párt- és államvezetőit, pártjaink, népeink és országaink barátságát és harci szolidaritását.

A fogadás a meleg baratság elvtársi légkörében folyt le.

Belgrád

Vasile Şandru, Románia belgrádi nagykövete augusztus 23 alkalmából fogadást adott. Részt vett Niaz Dizdarevics, a JKSZ Elnöksége Végrehajtó Bürójának elnöke, Marko Nikezics, a Szerbiai Kommunisták Szövetsége Központi Bizottságának elnöke, Milenko Bojanics, Szerbia SZK Végrehajtó Tanácsának elnöke, valamint több más ismert politikai, müvészeti és kulturális személyiség.

Berlin

Nicolae Ghenea, Románia Szocialista Köztársaság nagykövete a Német Demokratikus Köztársaságban, hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából koktélt rendezett a berlini Kongresszus-teremben.

Részt vett: Erich Muckenberger, az NSZEP KB Politbürójának tagja, Heinrich Homann, az Államtanács alelnöke, Wolfgang Rauchfuss, a Minisztertanács alelnöke, Wolfgang Junker épitésügyi miniszter, Georg Stibi helyettes külügyminiszter, Walter Allenstein, altábornagy, helyettes honvédelmi miniszter és más hivatalos személyek, valamint az NDK-ban akkreditált diplomáciai testület több tagja, katonai attasék.

☆

Nicolae Ghenea beszédet mondott az NDK televizió-állomásain.

Budapest

Ioan Cotot, Románia Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete hazánk felszabadulási évfordulója alkalmából fogadást adott. A fogadáson részt vett Nemes Dezső, az MSZMP KB Politikai Bizottságának tagja, dr. Timár Mátyás, az MSZMP KB tagja, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány alelnöke, Bondor József épités- és városrendezésügyi miniszter, dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter, dr. Beresztóczy Miklós, az Országgyülés alelnöke, valamint más magyar hivatalos személyek és a diplomáciai testület képviselői.

☆

Hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából Ioan Cotot, Románia Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete és Emilian Birlea ezredes, katonai és légügyi attasé virágkoszorut helyezett el a Magyarország felszabadulásáért elesett román katonák sirjánál a Rákosligeti temetőben.

Kijev

Alexandru Ungur, hazánk kijevi főkonzulja fogadást adott Románia fasiszta iga alóli felszabadulása alkalmából. Ott volt A. E. Kornyejcsuk, az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Szovjetjének elnöke, N. M. Boriszenko, az Ukrajnai KP KB Bürójának póttagja, a KB titkára, V. E. Szemicsasztnij, az Ukrán SZSZK Minisztertanácsának alelnöke, miniszterek és központi intézmények vezetői, az Ukrajnai KP KB több tagja és aktivistája, a Szovjet-Román Baráti Társaság ukrajnai fiókjának számos tagja, kulturális és müvészeti dolgozók, szovjet tábornokok és törzstisztek, ujságirók.

Prága

Teodor Haş, Románia prágai nagykövete fogadást adott országunk fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából. Részt vett Iosef Kempny, a Csehszlovákiai KP KB Elnökségének tagja, Jan Gregor, a Csehszlovák SZK szövetségi kormányának alelnöke, a csehszlovák-román együttmüködési vegyesbizottság elnöke, Andrej Barczak külkereskedelmi miniszter, valamint olyan helységek helyi párt- és állami szervelnek a képviselői, ahol a Csehszlovákia felszabaditásáért elesett román katonák emlékmüvei és sirjai vannak. Részt vettek továbbá a müvészeti, tudományos és müvelődési élet képviselői, a csehszlovák hadsereg számos tábornoka és törzstisztje, ujságirók.

Románia nemzeti ünnepe alkalmából Teodor Haş, hazánk prágai nagykövete beszédet tartott a csehszlovák rádióban és televizióban. Carol Cozma, bratislavai román főkonzul a szlovák rádióban mondott beszédet.

Szófia

Augusztus 23-a alkalmából Nicolae Blejan, Románia Szocialista Köztársaság szófiai nagykövete koktélt rendezett a nagykövetségen.

Részt vett Georgij Trajkov, Bulgária NK Népi Gyülésének elnöke, Zsivko Zsivkov, a Bolgár KP KB Politbürójának tagja, Bulgária NK Minisztertanácsának alelnöke, Venelin Kocev, a BKP KB Politbürójának póttagja, a KB titkára, Mincso Mincsev, az Államtanács titkára, Konstantin Telavov, a BKP KB tagja, a BKP KB külpolitikai osztályának vezetője, valamint más hivatalos személyek, a tudományos, kulturális és müvészeti élet képviselői, diplomáciai képviseletek vezetői.

☆

Nicolae Blejan, Románia szófiai nagykövete hétfő este beszédet mondott a bolgár rádióban és televizióban.

Ulánbátor

Ioan Sandu, Románia Szocialista Köztársaság ulánbátori nagykövete sajtóértekezleten ismertette az augusztus 23-i történelmi fordulat jelentőségét és népünknek a felszabadulás óta eltelt években elért sikereit.

☆

Augusztus 23-án, nemzeti ünnepünk alkalmából Ioan Sandu, Románia ulánbátori nagykövete koktélt adott. Részt vett Badamin Lhamszuren, az MFNP KB Politbürójának póttagja, a KB titkára, Damdingijn Gombozsan, az MFNP KB póttagja, a Minisztertanács alelnöke, a kormány több tagja, pártaktivisták, diplomáciai képviseletek vezetői, müvelődési és müvészeti dolgozók.

Varsó

Marin Mihai varsói román nagykövet fogadást adott hazánk nemzeti ünnepe alkalmából. Ott volt St. Olszowski, a LEMP KB Politbürójának tagja, a KB titkára, J. Groszkowski, a Népi Egységfront elnöke, a Lengyel Tudományos Akadémia elnöke, J. Mitrega, a Minisztertanács alelnöke, H. Skibniewska, a Szejm almarsallja, H. Szafranszki, az Államtanács tagja és más hivatalos személyek.

Az évforduló alkalmából hazánk nagykövete beszédet tartott a varsói televizióban.

☆

Augusztus 23 alkalmából Nicolae Mandache ezredes, varsói román katonai, légi és tengerészeti attasé látogatást tett Sanokban az egyik lengyel katonai egységnél s ismertette a román népnek az RKP vezetésével elért sikereit. Ezt követően román rövidfilmeket vetitettek.

A varsói Bielany-parkban román kulturestet rendeztek, amelyen varsói színészek román irodalmi müvekből olvastak fel.

Tirana

Manole Bodnaraş, hazánk tiranai nagykövete fogadást adott augusztus 23 alkalmából. Ott volt Shefquet Peci, a Népi Gyülés Elnökségének alelnöke, Hafer Spahiu, a Minisztertanács alelnöke, Nesti Nase külügyminiszter, Kiko Ngjlena kereskedelemügyi miniszter, Milo Qirko közlekedésügyi miniszter, Leambi Zicishti egészségügyi miniszter.

☆

Az évforduló tiszteletére megnyilt az albán fővárosban A szocialista Románia 1966 és 1970 között cimü fényképkiállitás. A megnyitó ünnepségen jelen voltak a Külügyminisztérium, az Oktatás- és Müvelődésügyi Minisztérium, a Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Albán Bizottsága képviselői, népes közönség. Jelen volt Manole Bodnaraş nagykövet.

Phenjan

Aurel Mălnăşan, phenjani román nagykövet hétfőn fogadást adott augusztus 23 alkalmából. A fogadáson részt vett Kim Ir, a Miniszteri Kabinet első alelnöke, Ten Diun Theak, az Állami Tervbizottság elnöke, Yang Hyong Sop, a Koreai Munkapárt KB titkára, Kan Rian Uk, a Legfelsőbb Népi Gyülés Elnökségének alelnöke, Ha Dam külügyminiszter, a kormány más tagjai, tábornokok, minisztériumi főtisztviselők, központi szervek és társadalmi szervezetek képviselői.

A román nagykövet és Kim Ir pohárköszöntőt mondott, éltette a román és a koreai vezetőket, a két nép testvéri barátságát és szolidaritását.

Genf

Ion Datcu nagykövet, hazánk állandó megbizottja az ENSZ genfi hivatala mellett augusztus 23 alkalmából fogadást adott az ENSZ-palota termeiben. Ott volt Georges Palthey, az ENSZ-hivatal helyettes vezérigazgatója, Wilfred Jenks, a Nemzetközi Munkaügyi Iroda vezérigazgatója, David Arthur Davies, a Meteorológiai Világszervezet főtitkára, más szakositott ENSZ-szervek és Genfben székelő nemzetközi szervezetek vezetői. Ugyszintén jelen volt a genfi hivatal mellett müködő számos állandó megbizott, a leszerelési bizottságban részt vevő küldöttségek vezetői, kormányszemélyiségek és Genf kanton vezetői, ujságirók.

Párizs

Constantin Flitan, Románia Szocialista Köztársaság párizsi nagykövete fogadást adott hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából. A fogadáson a párizsi politikai, diplomáciai és kulturális élet számos jeles képviselője vett részt.

London

A londoni román nagykövetség ünnepséget rendezett hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából. Vasile Pungan nagykövet ismertette az 1944. augusztus 23-i történelmi fordulat jelentőségét, népünknek az RKP vezetésével elért felszabadulás utáni sikereit, hangsulyozva a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom megteremtésére kidolgozott program fontosságát.

A nagykövet részletesen ismertette államunk külpolitikáját, a Nicolae Ceauşescu, az Államtanács elnöke vezetésével folyó tevékenységet, amelynek célja a baráti kapcsolatok és a világbéke elmozditása.

A továbbiakban koktéllel egybekötött román filmbemutatóra került sor.

Stockholm

Országunk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából, Eduard Mezincescu, Románia stockholmi nagykövete fogadást adott a nagykövetségen. Részt vett a svéd külügyminisztérium számos főtisztviselője, diplomáciai képviseletek vezetői, politikai pártok vezetői, üzletemberek, a müvelődési és müvészeti élet képviselői, ujságirók.

Helsinki

Mircea Bălănescu, hazánk helsinki nagykövete a felszabadulási évforduló alkalmából fogadást adott a nagykövetségen. Ott volt Veikko Helle helyettes miniszterelnök és munkaügyi miniszter Olavi Mattila külkereskedelmi miniszter és ideiglenes külügyminiszter, Mikko Laaksonen igazságügy-miniszter, Valtò Kakela pénzügyminiszter, Meeri Kalavainen oktatásügyi miniszter, Olavi Saalonen iparügyi miniszter.

Ugyszintén jelen volt Erkki Salomma, a Finn Kommunista Párt alelnöke, Arvo Aalto, az FKP főtitkára, Olavi Hanninen és Ville Pessi, az FKP KB Politbürójának tagjai, Kalevi Sorsa, a Szociáldemokrata Párt főtitkára és a parlament külügyi bizottságának elnöke, Ele Alenius, a Finn Nép Demokratikus Uniójának elnöke, valamint számos más politikus, közéleti személyiség, tudós.

Bern

Ion Georgescu, hazánk berni nagykövete fogadást adott Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából. Részt vett számos politikus, közöttük Ernesto Thalman nagykövet, a Szövetségi Politikai Főosztály (Külügyminisztérium) főtitkára, dr. Armin Riesen, az Igazságügyi és Karhatalmi Főosztály főtitkára, W. Hoffer professzor, a Svájci Interparlamentáris csoport elnöke, dr. Herman Vaner, a Központi Honvédelmi Hivatal igazgatója, tábornokok és törzstisztek, minisztériumi vezérigazgatók és igazgatók, parlamenti képviselők.

Ugyszintén ott volt Roger Dafflon, a Svájci Munkapárt KB szervezési titkára, Frederic Blaser, a Svájci Munkapárt Politbürójának tagja, Edgar Woog, a Párt Központi Ellenőrző Bizottságának elnöke.

Brüsszel

Alexandru Lăzăreanu, Románia Szocialista Köztársaság brüsszeli nagykövete fogadást adott, amelyen részt vett Paul Sruye, a belga szenátus elnöke, F. Delmotte, regionális gazdaságügyi miniszter, L. E. Troclet államminiszter, Marc Drumaux és Jean Terfve, a Belgiumi Kommunista Párt elnöke, illetve alelnöke, E. , Leburton, a Belga Szocialista Párt elnöke, valamint több más személyiség és számos diplomáciai képviselet vezetője.

Bécs

A román nép nemzeti ünnepe alkalmából Dumitru Aninoiu, hazánk bécsi nagykövete fogadást adott. Részt vett Otto Probst, a parlament alelnöke, Herta Firnberg tudomány- és kutatásügyi miniszter, Bruno Pitterman képviselő, Ausztria volt alkancellárja és a Szocialista Internacionálé elnöke, Franz Muhri, az Ausztriai Kommunista Párt elnöke, a politikai, müvelődési és tudományos élet számos jeles képviselője.

Tokió

Iosif Gheorghiu tokiói román nagykövet a Hilton szálló termeiben fogadást adott hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának évfordulója alkalmából. A fogadáson részt vett Shinszaku Hogen külügyminiszter-helyettes, R. Takeuchi nagykövet, protokollfőnök, S. Shima, a császári udvar ceremóniamestere, Kogoro Uemura, a Kejdanren (Japán Gazdasági Szervezetek Szövetsége) elnöke és több más hivatalos személy.

Sydney

I. Budura ausztráliai román főkonzul fogadást adott a felszabadulási évforduló tiszteletére. Ott voltak kormánytagok és közéleti személyiségek, többek között P. M. Hewitt munka- és iparügyi miniszter New South Wales állam miniszterelnökének és kormányának képviseletében, L. Murphy, P. Coleman, New South Wales állam törvényhozó gyülésének szenátora, illetve képviselője, valamint Laurice Aarons, az Ausztráliai Kommunista Párt országos titkára.

Bolívia

Megtorló akciók a baloldali erők ellen

A boliviai uj katonai rendszer megtorló akciókat hajt végre a baloldali erők ellen. Nem sokkal azután, hogy Hugo Banzer ezredest beiktatták az államfői tisztségbe, kihirdették az ostromállapotot és felfüggesztették az összes alkotmányos jogokat. A katonai hatóságok elrendelték a szakszervezeti és diákvezetők letartóztatását. A szélsőjobboldali Boliviai Szocialista Falanx és Forradalmi Nacionalista Mozgalom fegyveres csoportjai felduljják a balodali politikai szervezetek, közöttük a Boliviai Kommunista Párt székházait. Banzer ezredes csapatai erősen lőtték a La Paz-i San Andreas Egyetem épületét, ahol csaknem 1200 diák barikádozta el magát, hogy szembeszálljon a zendülő csapatokkal. Hivatalos értesülések szerint nyolc diák életét vesztette, 20 sulyosan megsebesült, 120-at letartóztattak.

A zendülők erős tüz alá vették a Laikakota magaslatot, ahová fegyveres munkáscsoportok — Torres elnök hivei — huzódtak vissza.

Hivatalos közlemény szerint az utóbbi napok eseményei során 122 ember vesztette életét és csaknem 1000 sebesült meg. A nemzetközi sajtóügynökségek az áldozatok számát ennél jóval többre becsülik. Egyelőre nem tudni ugyanis, hány halott és sebesült van a nagy bányaipari központokban, ahol a munkások fegyveres harcot folytatnak.

La Paz-i értesülések szerint a boliviai balodal nem teszi le a fegyvert és ellenállási harcot indit az uj rendszer ellen. Állitólag már meg is alakult az ellenállási mozgalom parancsnoksága munkás- és diákszervezetek vezetőiből, altisztekből és közkatonákból. A főváros környékén viszonylag nyugalom uralkodik, de a katonák egy része hü maradt Torres tábornokhoz, visszavonult a hegyekbe és tovább harcol.

Noha Hugo Banzer ezredes, az uj boliviai államfő törvényrendelet utján kinevezte az uj kormány tiz tagját, s a fontosabb tárcákat azoknak a tiszteknek juttatta, akik támogatták a puccsban, valamint a két szélsőjobboldali szervezet vezetőinek, felszólitva az összes boliviaiakat, hogy támogassák az uj rendszert, számos politikai személyiség megtagadta az együttmüködést. A Prensa Latina megjegyzi, hogy Bolivia washingtoni, Buenos Aires-i és bogotai nagykövete lemondott, mert nem ért egyet a jelenlegi rendszerrel. Ezzel szemben, jelentések szerint, Victor Paz Estensorro, Bolivia volt elnöke, a Forradalmi Nacionalista Mozgalom vezére, aki 1964 óta számüzetésben Limában élt, hétfőn visszatért a boliviai fővárosba és felajánlotta szolgálatait Banzer ezredesnek.

☆ ☆ ☆

Edgardo Mercado Jarrin, perui külügyminiszter közölte, hogy Torres volt elnök és 25 közeli munkatársa, köztük Huascar Taborga külügyminiszter és Emilio Molina honvédelmi miniszter, Peru La Paz-i nagykövetségére menekült, politikai menedékjogot kért.

Támadó hadműveleteket hajtottak végre a dél-vietnami hazafiak

Az utóbbi 24 óra leforgása alatt a dél-vietnami hazafiak támadó hadműveleteket hajtottak végre a Mekong-deltában és a Magas Fennsikok övezetében. A hirügynökségek tudósitói Cay Lay, valamint Kontum térségéből jelentettek nagyobb szabásu harcokat.

A hazafias erők tüzérségi tüzet zuditottak az Alfa—2 saigoni katonai táborra és rakétával lőtték a Charlie—1 tábort. Az Alfa—4 ellenséges támaszpont közelében a hazafias alakulatok meglepetésszerü támadást intéztek egy saigoni egység ellen és nagy veszteségeket okoztak neki.

Harcok voltak a Saigontól 50 kilométerre lévő Thu Loi-i amerikai támaszpont körzetében is.

Véget ért Nyugat-Berlinben a négy nagyhatalom — Szovjetunió, USA, Anglia és Franciaország — nagyköveteinek 33. találkozója. A találkozó után kiadott közlemény rámutat, hogy a nagykövetek megegyezésre jutottak a nyugat-berlini kérdéssel kapcsolatos egyezménytervezet egész szövegét illetően s a tervezetet megvizsgálás végett kormányaik elé terjesztik.

Riadókészültség Guineában

A France Presse szerint a conakryi rádió közölte, hogy egy Guinea elleni esetleges ujabb zsoldos támadás visszaverése céljából riadókészültségbe helyezték a hadsereget, a biztonsági szolgálatokat és a politikai szervezeteket. A legfelsőbb parancsnokság erre vonatkozó közleményéből kitünt, hogy a portugál gyarmatositók által megszállva tartott Guinea Bissau határvidéken inváziós zsoldos csapatokat vontak össze. Az invázió előkészitéséről tanuskodott a zsoldosok egyik rádióadása is, amelyet a conakryi hatóságok lehallgattak.

Davis-Kupa

Tenisz-válogatottunk bekerült a döntőbe

Románia tenisz-válogatottja a brazil teniszezők fölötti 3—2 arányu győzelmével megismételte két évvel ezelőtti bravurját s az USA csapata ellen játszik ujra a Davis-Kupa döntőjében, október 8-án, 9-én és 10-én az amerikai Charlotte (Észak-Karolina) városában.

Sao Paulo fanatikus közönsége, miután Năstase és Ţiriac elvesztette a páros mérkőzést, biztosra vette a brazil válogatott végleges győzelmét, s Brazilia teniszezői ezzel első izben bejutottak volna a döntőbe. A román teniszezők azonban az utolsó napon keresztülhuzták ezt a számitást: Năstase 6—4, 6—0, 8—6 arányban legyőzte Thomas Kochot, Ţiriac pedig 6—0, 6—2, 6—4-re Edson Mandarinot.

A France Presse, az AP, a UPI hirügynökségek egybehangzóan kiemelik a román teniszezők remek játékát s megállapitják, hogy győzelmük nem jelentett meglepetést.

★

Teniszezőink, Ilie Năstase és Ion Ţiriac, Ştefan Georgescu csapatkapitány kiséretében Sao Paulóból az USA-ba utaztak, ahol részt vesznek több nemzetközi versenyen.

Indulás előtt Vasile Orosnak, az Agerpres Rio de Janeiro-i tudósitójának közvetitésével a következő táviratot küldték haza: Győzelmünkkel augusztus 23-a napját köszöntjük — Románia teniszcsapata.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon 124-14, 116-92, 130-87, 151-67, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomdai 120-77. Tip. I. P. B. A.

40 168